

یادداشت

عباس فضلی

مسئولیت مشهد؛ زادگاه، آرامگاه و راوی رهبر شهید انقلاب

تدفین رهبر شهید انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله العظمی سیدعلی خامنه‌ای (اعلی الله مقامه) در مشهد، صرفاً پایان یک واقعه تاریخی نیست؛ بلکه خردآبی است که می‌تواند فصل تازه‌ای را در هویت معاصر این شهر رقم بزند. ایشان که از فرزندان این سرزمین و از چهره‌های برجسته تاریخ معاصر ایران و جهان اسلام بودند، اکنون در شهری آرام گرفته‌اند که سال‌های مهمی از شکل‌گیری شخصیت، مبارزه و فعالیت‌هایشان را در خود جای داده است. از این منظر، مشهد امروز با یک مسئولیت فرهنگی مهم مواجه است؛ مسئولیتی که فراتر از بزرگداشت و یادبود، به چگونگی شناخت، تبیین و بازآزمایی میراث ایشان در شهر مربوط می‌شود.

■ از شهرت تا شناخت یک شخصیت بزرگ

رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله العظمی سیدمجتبی خامنه‌ای، در توصیف رهبر شهید، بر این نکته تأکید کرده‌اند که ایشان «آن قدر که مشهور بود، شناخته نشد». این تعبیر، صرفاً اشاره‌ای به گستره شهرت ایشان نیست؛ بلکه ناظر به عمق شخصیتی است که بخش مهمی از ابعاد فکری، علمی، اخلاقی، مدیریتی و تمدنی آن نیازمند شناخت و تبیین است. در بیانات ایشان، رهبر شهید شخصیتی برجسته، فقیهی زمان شناس و بصیر، مجاهدی خستگی‌ناپذیر و مدیری نظام‌ساز معرفی شده‌اند؛ شخصیتی که در منظومه فکری و عملی خویش، بر ایمان، مردم‌باوری، ایران‌دوستی، وحدت ملی، توجه به جوانان، پیشرفت علمی و استقلال کشور تأکید داشتند. چنین میراثی شایسته آن است که از سطح خاطره و مناسبت فراتر رود و به شکلی روشمند، عمیق و متناسب با زبان نسل امروز روایت شود.

■ **فراتر از موزه؛ یک مجموعه برای روایت، شناخت و گفت‌وگو**
بر همین اساس، آنچه می‌تواند در مشهد شکل بگیرد، صرفاً یک موزه به معنای متعارف آن نیست؛ بلکه مجموعه‌ای جامع برای روایت و معرفی زندگی، شخصیت و مکتب رهبر شهید است. مجموعه‌ای متشکل از فضاهای روایت و نمایش آثار و اسناد، مرکز اسناد و پژوهش، کتابخانه تخصصی، فضاهای آموزشی، سالن‌های همایش و گفت‌وگو، زیرساخت تولید محتوای صوتی و تصویری و فضاهای نمایشگاهی و فرهنگی که بتواند همزمان نیازهای مخاطب عمومی، پژوهشگران و مخاطبان ملی و بین‌المللی را پاسخ دهد. در چنین تعریفی، مجموعه فرهنگی فقط محلی برای دیدن گذشته نیست؛ بلکه می‌تواند به مرکزی زنده برای پژوهش، آموزش، گفت‌وگو و تولید روایت تبدیل شود؛ مرکزی که بتواند مخاطب عمومی را با زندگی و شخصیت ایشان آشنا کند، امکان مطالعه تخصصی را برای پژوهشگران فراهم آورد و زمینه گفت‌وگو درباره اندیشه و میراث ایشان را در سطح ملی و بین‌المللی مهیا کند.

■ یک تکانه هویتی در شهر شهادت

از سوی دیگر، چگونگی شهادت رهبر شهید و خانواده ایشان، وجه عاشورایی مشهد را نیز برجسته کرده است؛ موضوعی که به نظر می‌رسد یکی از عناصر مهم در بازخوانی هویت معاصر این شهر باشد. مشهد سال‌ها با هویت زیارت شناخته شده است؛ اما اکنون یک لایه مهم دیگر نیز به این هویت افزوده شده؛ لایه‌ای که شهادت، ایثار و روایت یک شخصیت ملی و دینی را در کنار فرهنگ رضوی قرار می‌دهد. این پیوند می‌تواند به‌عنوان یک تکانه هویتی مهم مورد توجه واقع شود و در خدمت غنای تجربه زیارت و تقویت جایگاه فرهنگی مشهد قرار گیرد.

طبیعی است که در سال‌های آینده زمینه برگزاری کنگره‌ها، نشست‌ها و برنامه‌های علمی و بین‌المللی برای معرفی و شناخت مکتب رهبر شهید انقلاب نیز بیش از گذشته فراهم شود. در چنین شرایطی، وجود یک زیرساخت فرهنگی در شأن این جایگاه، می‌تواند پاسخگوی بخشی از این نیازها باشد و مشهد را از یک محل میزبانی صرفی رویدادها، به یک مرجع ماندگار برای روایت و شناخت این میراث تبدیل کند.

■ اکنون نوبت تعریف درست یک پروژه ملی است

از این منظر، مسئله امروز مشهد صرفاً تصمیم برای ساخت یک مجموعه فرهنگی نیست، پیش از هر اقدامی لازم است ابعاد این پروژه به‌درستی شناخته و تعریف شود؛ اینکه مخاطبان آن چه کسانی هستند، چه نیازهایی دارند، چه کارکردهایی باید در مجموعه پیش‌بینی شود، این مجموعه چه نسبتی با حرم مطهر و ساختار زیارت خواهد داشت، چگونه باید با ظرفیت‌های فرهنگی موجود شهر پیوند بخورد و اساساً چه الگویی می‌تواند آن را به یک زیرساخت ملی و ماندگار تبدیل کند.

پاسخ به این پرسش‌ها نیازمند مطالعه است؛ مطالعه‌ای که بتواند مبنای تعریف پروژه، تعیین کارکردها، انتخاب رویکرد، تعیین مقیاس و شیوه اقدام قرار گیرد. بنابراین تهیه «طرح ایجاد زیرساخت ملی روایت مکتب رهبر شهید» می‌تواند نقطه آغاز این مسیر باشد؛ نه به‌عنوان تصمیمی برای ساخت یک ساختمان؛ بلکه به‌عنوان اقدامی برای شناخت یک نیاز جدید و تعریف دقیق پروژه‌ای که بتواند مسئولیت فرهنگی مشهد در قبال این میراث را به‌درستی بر عهده بگیرد. دغدغه اصلی امروز همین است: این اتفاق بزرگ برای مشهد رخ داده و اکنون بخشی از مسئولیت روایت و پاسداشت آن نیز بر دوش این شهر قرار گرفته است. اگر قرار باشد این رخداد در حافظه تاریخی و هویتی ایران ماندگار شود، مشهد باید از هم‌اکنون خود را برای ایفای این نقش آماده کند؛ نقشی که می‌تواند بخشی از آینده فرهنگی و تمدنی شهر را نیز شکل دهد.

گزارش طوس از وضعیت پیست‌های موتورسواری خراسان رضوی؛ از توقف موتور ریس تا بلاتکلیفی پیست بانوان

قهرمان کشوری داشتیم اما پیست ثامن تعطیل شد!

موتورسواری استان عملاً با کمبود جدی فضای تمرینی مواجه است. نزدیک دو سال می‌شود که پیست را تعطیل کرده‌اند؛ در حالی که قهرمان کشور داشتیم. این وضعیت، امکان استعدادیابی، آموزش ورزشکاران جدید را از هیئت گرفته است

موتورسواری استان عملاً با کمبود جدی فضای تمرینی مواجه است. نزدیک دو سال می‌شود که پیست را تعطیل کرده‌اند؛ در حالی که قهرمان کشور داشتیم. این وضعیت، امکان استعدادیابی، آموزش ورزشکاران جدید را از هیئت گرفته است

صدقی با اشاره به چگونگی تأمین و هزینه‌کرد بودجه هیئت می‌گوید: اینکه منابع مالی هیئت در سال‌های اخیر چه میزان بوده و چه مقدار از آن صرف برگزاری مسابقات، اعزام ورزشکاران، آموزش، توسعه پیست‌ها و حمایت از ورزشکاران شده، مسئله‌ای است که برای ورزشکاران این حوزه بحث‌برانگیز است.

■ تمام مسابقات در ثامن برگزار می‌شد

مسئول اسبق روابط عمومی این هیئت نیز دلایل اینکه کسی در پیست موتورسواری و ماشین سواری ثامن تمرین نمی‌کند را ایمنی نامناسب پیست، وضعیت بد لاستیک‌ها و استقرار نداشتن نیروی انتظامی در آنجا و همچنین نبودن آمبولانس می‌داند و تأکید می‌کند: در زمان هیئت رئیسه قبلی، ما برای هر جلسه تمرین آمبولانس اجاره می‌کردیم تا اگر خدای نکرده ورزشکاری آسیب دید، بلافاصله به بیمارستان اعزام شود.

معصومه زارعی درباره مسابقات استانی در گذشته نیز می‌گوید: زمانی که من آنجا بودم، هر سه ماه یک بار مسابقات موتورسواری استانی برگزار می‌شد و برگزیدگان برای مسابقات قهرمانی کشور انتخاب می‌شدند. مسابقات موتور کراس، موتور تریل، موتور ریس، اوتومبیل دریفت، اوتومبیل ریس و تمام مسابقات هیئت، غیر از رالی شهری همگی در برنامه هیئت قرار داشت و در پیست ثامن برگزار می‌شد. برای تمرین در رشته موتور تریل هم بیشتر، موانع و پستی‌وبلندی‌های اطراف پیست مورد استفاده قرار می‌گرفت.

وی درباره رونق سابق پیست ثامن و استقبال تماشاگر نیز بیان می‌کند: هفته‌هایی داشتیم که حتی برای ورود خودرو تماشاگران به پیست جا نداشتیم، روزهایی بود که موتورسواران ما با اسکوتر پلیس تا پیست می‌رفتند و کسانی که عضو هیئت بودند، دغدغه‌ای نداشتند که چگونه تا پیست بروند و موتورشان توقیف نشود و در مراسم‌های مختلف رژه، مانور و تشییع شرکت می‌کردند. وی درباره استاندارد بودن پیست در گذشته نیز تصریح می‌کند: بین سال‌های ۸۶ تا ۹۸ یکی دو بار نماینده فدراسیون به مشهد آمد و پیست را تأیید کرد. اگر از سال ۹۸ تاکنون پیست خراب شده و برای کارهای دیگری مورد استفاده قرار گرفته، این بی‌تدبیری است.

■ با ادامه این روند، امکان استعدادیابی وجود ندارد

یک مربی و پیشکسوت موتورسواری نیز که خود یکی از پر افتخارترین ورزشکاران این حوزه محسوب می‌شود، با اشاره به سابقه فعالیت پیست موتورسواری ثامن مشهد می‌گوید: این مجموعه در گذشته با هزینه و زحمات فعالان این رشته ساخته شده و در مقطعی یکی از ظرفیت‌های مهم موتورسواری استان و کشور به شمار می‌رفته است. مرتضی حرمی باف با بیان اینکه مجموعه‌ای که در اختیار موتورسواری قرار داشت، شامل چندین پیست برای رشته‌های مختلف بود و برای آماده‌سازی آن هزینه و نیروی انسانی زیادی صرف شده بود، معتقد است: اما امروز بخش قابل توجهی از این ظرفیت از بین رفته و موتورسواری استان عملاً با کمبود جدی فضای تمرینی مواجه است. نزدیک دو سال می‌شود که پیست را تعطیل کرده‌اند؛ در حالی که قهرمان کشور داشتیم، به گفته وی، ادامه این وضعیت، امکان استعدادیابی،

استانداردهای لازم را اعلام کند. هفته گذشته نیز نماینده فدراسیون به مشهد آمد، پیست را بررسی کرد و قرار است گزارش کارشناسی خود را ارائه دهد تا مشخص شود چه اشکالاتی وجود دارد و چه اقدام‌هایی باید صورت بگیرد و به اداره کل اعلام کند. متولی اصلی این موضوع اداره‌کل ورزش و جوانان است و هیئت، نقش تخصصی و مشورتی دارد. مسائل فنی، حقوقی و اجرایی نیز در حوزه مسئولیت معاونت فنی اداره کل است.

وی در مورد بودجه هیئت‌های ورزشی نیز می‌گوید: هیئت‌ها بودجه دولتی ندارند و کمک‌های اداره کل نیز در حدی است که برگزاری مسابقات، اعزام ورزشکاران و امور جاری ورزشی از همین محل تأمین می‌شود. در سال جاری نیز کمک‌هایی دریافت کرده‌ایم که بخشی از آن برای فعالیت‌های ورزشی مانند موتورکراس، اندرو و همچنین تمرین‌های ورزشکاران رشته اوتومبیلرانی، ریس و اسلالم هزینه شده است.

رئیس هیئت موتورسواری و اوتومبیلرانی خراسان رضوی با بیان اینکه در مجموعه ثامن، پیست خودرو نیز فعال است و چند رشته؛ از جمله اسلالم، در یفت، ریس و درگ در کنار یکدیگر فعالیت می‌کنند، می‌افزاید: امسال همچنین افزون بر ۳۰۰ میلیون تومان برای بهسازی پیست‌های خودرو هزینه کردیم. پس از حضور کارشناسان فنی اداره کل و اعلام موارد مورد نیاز، این اصلاحات انجام شد تا ورزشکاران بتوانند از پیست استفاده کنند؛ اما درباره هزینه‌کرد برای پیست موتور ریس باید توجه داشت که هنوز فدراسیون بررسی نهایی خود را انجام نداده و مشخص نیست دقیقاً چه اصلاحاتی باید صورت بگیرد. هفته گذشته نماینده فدراسیون از پیست بازدید کرد و قرار است پس از اعلام ایرادها و الزام‌های فنی، اقدام‌های لازم انجام شود.

گرایلی در پاسخ به این پرسش که آیا موتورهای سنگین توقیف‌شده اخیر زیرمجموعه هیئت موتورسواری بوده‌اند، توضیح می‌دهد: هیئت موتورسواری و اوتومبیلرانی چند رشته دارد و در بخش موتورسیکلت، رشته اصلی ما موتور ریس یا همان موتور ورزشی است. بیشتر موتورهایی که در سطح شهر تردد می‌کنند، موتورهای شهری و عادی هستند و ارتباطی با فعالیت ورزشی هیئت ندارند. موتورهایی هم که به تازگی کشف و توقیف شده‌اند، موتور ریس نبودند و همگی از نوع موتورهای شهری و سنگین هستند، ضمن اینکه آن موتورها قاقاق بوده و ارتباطی با هیئت ندارند.

■ وقتی پیستی وجود ندارد، فعالیت‌ها به خارج از پیست کشیده می‌شود

یکی دیگر از اعضای هیئت موتورسواری که در حوزه موتور ریس فعالیت دارد، با اشاره به تعطیلی چندساله پیست ریس ثامن مشهد می‌گوید: اکنون تعطیلی پیست ریس وارد سه سال شده است. در سال ۱۴۰۳ که پیست فعال بود، حدود ۳۵۰ ورزشکار در سال در این رشته نام‌نویسی و فعالیت می‌کردند.

ایمان محمدی ادامه می‌دهد: در گذشته موتورهای ما در خیلی جاها در اختیار نیروهای نظامی و انتظامی بود و همکاری داشتند؛ ولی از زمانی که پیست تعطیل شده، ورزشکاران موتورسواری عملاً فضای مشخصی برای تمرین ندارند. در حال حاضر موتورهای سنگین در سطح شهر و جاده‌ها تردد می‌کنند؛ چون جای مشخصی برای تمرین و استفاده از این موتورها وجود ندارد.

وی با بیان اینکه تعطیلی پیست می‌تواند فعالیت این ورزشکاران را از فضای کنترل شده ورزشی خارج کند، تأکید می‌کند: وقتی پیست باز باشد، ورزشکاران می‌توانند در یک محیط مشخص و ایمن تمرین کنند؛ اما وقتی چنین فضایی وجود نداشته باشد، بخشی از فعالیت‌ها به خارج از پیست کشیده می‌شود.

محمدی همچنین درباره وضعیت فعلی پیست ریس در مجموعه ثامن توضیح می‌دهد: در حال حاضر همان مجموعه‌ای که برای موتور ریس در نظر گرفته شده، در واقع پارکینگ بوده که با همت ورزشکاران و بدون ریلی کمک از هیئت یا اداره ورزش و جوانان در همین اندازه کنونی آماده شده و نیازمند استانداردسازی و تأییدیه‌های لازم بوده و هنوز تعیین تکلیف نهایی نشده است. وی با بیان اینکه ما از مشهد فقط اسم موتورسواری را داریم، تأکید می‌کند: نه پیست ریس فعال داریم و نه پیست کراس؛ در حالی که خراسان رضوی در سال‌های گذشته از استان‌های مطرح این رشته در کشور بود. عضو هیئت موتورسواری و اوتومبیلرانی خراسان رضوی با اشاره به پیامدهای تعطیلی پیست می‌گوید: ما از سال ۱۴۰۳ تا الان ۹ نفر را در مشهد بر اثر حوادث مرتبط با موتورهای سنگین از دست داده‌ایم؛ در حالی که این اتفاق‌ها داخل پیست رخ نداده؛ چون پیست تعطیل بوده است و دو نفر از این افراد نیز خانم بودند. وقتی پیست باز باشد، ورزشکاران می‌توانند در یک فضای مشخص و کنترل شده فعالیت کنند؛ اما با تعطیلی پیست، بخشی از موتورسواران به جاده‌ها، کمربندی و فضاهای خارج از محیط ورزشی می‌روند.

■ ظرفیت‌رها شد

آنچه امروز مقابل چشم ورزشکاران قرار دارد روشن است؛ رشته‌ای که زمانی در استان قهرمان کشوری داشته، اکنون برای برگزاری تمرین و تربیت ورزشکار جدید با مشکل مواجه است. ازطرفی دیگر موتورهای ورزشی ظرفیتی است که در رژه ها، مانورها و فعالیت‌های فرهنگی و انتظامی استفاده شده و می‌شود ولی حالا به دلیل نبود متولی حامی یا ساز و کار مشخص، تا حدی رها شده محسوب می‌شود. از سوی دیگر نیز در صورت تداوم فعالیت رسمی هیئت، بدیهی است که فراهم بودن حداقل امکانات و فضای لازم برای انجام تمرینات و فعالیت‌های ورزشی اعضا حداقل انتظاری بوده که وظیفه ذاتی هر هیئت ورزشی است.